

Verslag werkgroep AVG van KIA-KVAN-BRAIN
18 maart 2019 13.00-15.00
Nationaal Archief, Bakoven.

Aanwezig: Sylvia Bakker, Richard van den Belt, Dick Bunscoeke, Guido Dorssers, Cynthia Hamberg, Erik Kraai, Florence Limburg, Marianne Loef (verslag), Noor Schreuder, Corné Suijs, Theo Vermeer.

Afwezig met bericht: Karolien Verbrugge, Martijn Spruit (CBG)

Afwezig zonder bericht: Luud de Brouwer

1. Opening en mededelingen

Er is op de ledenlijst een splitsing aangebracht tussen de actieve leden en de leden, die alleen de stukken ontvangen (agendaleden). De stukken komen overigens ook op KIA, maar soms met enige vertraging.

Volgende week is er een overleg binnen KIA tussen de groepen Openbaarheid en Juridische Vraagstukken. Ze hebben evenveel en veelal dezelfde leden en behandelen dezelfde onderwerpen. Doel is samenwerking of samenvoeging.

Opgemerkt wordt dat er op Juridische Vraagstukken ook zaken staan die niet over openbaarheid gaan. Marianne houdt daar bij het overleg rekening mee.

2. Concept verslag van 5 november

Geen opmerkingen, vastgesteld. Marianne plaatst dit voorlopig op KIA Juridische Vraagstukken.

3. Terugblik op overleg met de AP en vervolg casus gezinskaarten.

Terugblik: De sfeer bij het overleg van 17/12 was goed, de AP was zeker niet onwelwillend. Echter, de concrete vragen vanuit het archiefwezen wat nu precies voldoende 'passende waarborgen' zouden zijn in de casus gezinskaarten, werden teruggelegd bij de archiefinstellingen. Elke 'verwerkingsverantwoordelijke' moet zelf een risico-analyse maken, de belangen tegen elkaar afwegen en op de gevonden risico's voldoende 'mitigerende maatregelen' nemen. Ontstaat er een probleem of is er een klacht van een betrokkene, dan moet de verantwoordelijke kunnen aantonen dat hij erover heeft nagedacht, de risico's heeft afgewogen en daarnaar heeft gehandeld.

De aanwezigen bij het overleg waren wel verbaasd om te horen, dat ook risico's voor nabestaanden moeten worden meegewogen. Als voorbeeld heeft de AP genoemd, dat levensverzekeraars de overlijdensgegevens van familieleden mogelijk kunnen gebruiken met als gevolg uitsluiting of premieverhoging (profilering). Ook al vragen we ons af of dit wel conform de AVG is, we moeten er zeker iets mee. Dit punt komt in het volgende overleg met de AP zeker terug. De werkgroep vraagt om dan de vraag naar de juridische legitimatie van het meewegen van het belang van de nabestaanden mee te nemen, de AVG stelt namelijk dat de regeling alleen geldt voor nog levende personen.

Wat betreft de voorbereiding op het overleg: Marianne bedankt alle werkgroepleden voor hun reacties op het concept van 'Beperkt openbaar?'. De reacties zijn zeker verwerkt in het stuk 'Passende waarborgen' dat uiteindelijk half december naar de AP is gestuurd. Door alle wijzigingen die de deelnemers aan het gesprek op het

laatste moment doorgevoerd wilden zien, zag dat laatste stuk inclusief de titel er wel anders uit. 'Passende waarborgen' is pas na het overleg rondgestuurd en op KIA gezet. De volgende keer kan dit ook weer zo gaan, omdat de deelnemers Nationaal Archief en KVANBRAIN het laatste woord hebben en de tijd dan ontbreekt om de hele werkgroep opnieuw te raadplegen. De werkgroep toont hiervoor begrip.

Vervolg: KVANBRAIN heeft in het overleg met de AP toegezegd, een model risico-analyse (of PIA, Privacy Impact Assessment) voor de gezinskaarten te zullen opstellen. De subwerkgroep Gezinskaarten is hierover bij elkaar geweest, en heeft ervoor gekozen het rijks model te gebruiken. Er is nu een concept, aan de hand waarvan we in een volgende sessie alle belangen goed tegen elkaar moeten afwegen. We zoeken nog iemand die het belang van de privacy van de personen op de kaarten kan vertegenwoordigen, liefst uit de hoek van een ideologische organisatie als Privacy First of Bits of Freedom. Corné heeft een connectie [inmiddels heeft Marianne contact opgenomen met PF, ml].

De uitkomst van de PIA zal een model zijn dat vervolgens door elke archiefdienst gebruikt kan worden voor de lokale situatie. Niet overal is de situatie hetzelfde. In sommige gemeenten en regio's zijn de gezinskaarten bijvoorbeeld alleen ontsloten op naam van de gezinshoofden, in andere ook op de namen van de kinderen. Dat geeft andere risico's. Sowieso blijft het mogelijk, dat er bij verschillende archiefdiensten voor verschillende oplossingen wordt gekozen. Het model moet ook gebruikt kunnen worden voor andere archiefbestanden dan de gezinskaarten.

4. **Onderzoek naar persoonsgegevens in toegangen (Subwerkgroep Indexering, metadata)**

Deze subwerkgroep Indexering is in februari bij elkaar geweest, zie het rondgestuurde verslag. Een belangrijke vraag waar de werkgroep mee worstelt, is hoe ver ieders verantwoordelijkheid reikt. Is de archiefinstelling als verwerkingsverantwoordelijke er verantwoordelijk voor, wat zoekmachines indexeren en publiceren? Zie het Curia of Google arrest uit 2014:

http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?doclang=NL&docid=15206. En waar ligt de grens tussen de beide verantwoordelijkheden?

Erik: Zie AVG artikel 89: er moeten 'passende waarborgen zijn voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen', er moeten 'technische en organisatorische maatregelen zijn getroffen om minimale gegevensverwerking' te garanderen. In dit geval is pseudonimisering zoals art. 89 noemt, niet zinvol. Maar je bent er als verwerkingsverantwoordelijke, dus archiefinstelling, wel verantwoordelijk voor, dat de crawlers van zoekmachines de (bijzondere) persoonsgegevens kunnen vinden. Anderen stellen, dat het principe van 'privacy by design' hier ook kan worden toegepast. Corné: Het Google arrest geeft aan, dat zoekmachines een eigen verantwoordelijkheid hebben. Er ontspint zich hier een discussie over. Het is technisch mogelijk dat zoekmachines toch de persoonsgegevens vinden, hoewel je die actief hebt uitgesloten van vindbaarheid. Vindbaarheid in teksten die als 'plaatje' zijn gepubliceerd, via fulltext zoeken, is nog niet mogelijk, maar wordt dat binnenkort wel. Het zou een afdoende maatregel kunnen zijn, dergelijke bestanden te beveiligen met inlogcodes.

Er speelt ook mee, dat categorale instellingen als Beeld en Geluid niet onder de

Archiefwet vallen. Zij kunnen zich op grond van de AVG toch baseren op ‘verdere verwerking in het kader van archivering in het algemeen belang’ als doel, als dat doel in een ander document zoals het instellingsbesluit staat. [Zie ook overwegingen 41 en 158 vo orafgaand aan de AVG, ml].

Beeld en Geluid voert momenteel een onderzoek uit in hun bestanden naar het percentage gevoelige data.

De subwerkgroep heeft grote behoefte aan meer deelname vanuit de categorale instellingen. Marianne zal via KVANBRAIN en KIA nogmaals een oproep (laten) doen.

5. De AVG en de niet-overgebrachte archieven

Florence meldt, dat er morgen een overleg is tussen de AP en de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (de nieuwe naam van de EGI). Daar zal ook de spanning tussen ‘het recht om te vergeten’ en archivering in het algemeen belang aan de orde komen.

Florence, Karolien en Marianne zijn nog niet verder gekomen met de ‘beslisboom’ of dergelijk instrument om het omgaan met Archiefwet én AVG in de dynamische fase te vergemakkelijken. Zij zullen hiermee de komende maanden aan de slag gaan. Zij zijn nog op zoek naar deelnemers vanuit de hoek van informatiemanagement/DIV [inmiddels hebben zich 3 geïnteresseerde nieuwe deelnemers gemeld, ml].

6. Werkplan werkgroep AVG 2019

Zie de mededelingen. Volgende week is er een overleg tussen de groepen Openbaarheid en Juridische Vraagstukken over samenwerking. Daar komt ook een gezamenlijk werkplan ter sprake. Voor 2019 houden we vast aan de in september bepaalde onderwerpen:

- Uitwerken casus Gezinskaarten en overige voorbereiding van het overleg met de AP
- Richtlijn voor indexering/metadata en de AVG
- De AVG en de Archiefwet in de dynamische fase.

7. Rondvraag en volgende vergadering.

Theo vertelt over de casus ‘arrestantenkaarten uit de Tweede Wereldoorlog’ uit het archief van de politie Rotterdam. Dit archief dat op grond van de Archiefwet 75 jaar gesloten was, wordt nu gereed gemaakt voor publicatie op internet in samenwerking met Oorlogsbronnen. Het is gelukt hierbij zowel de AVG toe te passen als de Archiefwet en te zorgen voor goede toegankelijkheid van deze bronnen voor geïnteresseerden. Aanvankelijk bleek bij de gemeentelijke FG en juristen gebrek aan kennis van de Archiefwet en het archiefwezen, maar na veel discussie zijn nu goede afspraken gemaakt. Er is gezorgd voor een beveiligde omgeving waarin de kaarten worden gescand en geïndexeerd. Er zijn daarvoor ook aangepaste overeenkomsten gesloten met de bedrijven die scannen en indexereren. In 2021 volgt publicatie van de gegevens. Voorafgaand wordt met behulp van de bevolkingsgegevens achterhaald of de personen die op de kaarten voorkomen, al dan niet zijn overleden. Van nog levende personen worden de kaarten niet gepubliceerd. Deze casus wordt binnenkort op KIA beschreven in het kader van kennisdeling.

Richard vertelt, dat de dagrapporten van de Amsterdamse politie uit deze periode ook worden gepubliceerd. Het Stadsarchief past de 100-jaar regel toe, dat wil zeggen

dat gegevens van personen jonger dan 100 niet worden gepubliceerd.

Er komt een datumprikker voor de volgende vergadering. Liefst na de volgende afspraak met de AP, die helaas nog niet tot stand is gekomen.

8. Actiepunten

Wat	Wie	Wanneer
Volgende afspraak met AP en deelnemers archiefwezen	Marianne/Directiesecretariaat NA	z.s.m.
Uitbreiding subwerkgroepen Indexering en Dynamische fase	Allen, coörd: Marianne	Is gaande
Overleg met KIA over samenvoegen Openb en Juridisch en werkplannen 2019	Marianne	25 maart
Contact met Bits of Freedom en Privacy First	Martijn, Corné, Marianne	Contact is gelegd, afspraken volgen
Risico-analyse op de gezinskaarten voltooiën	Subwerkgroep Gezinskaarten (Richard, Theo, Cynthia, Martijn, Erik, Marianne)	Loop van voorjaar
Verder met richtlijnen Indexering	Subwerkgroep Indexering (Merel, Corné, Theo, Sylvia)	Voor volgende vergadering
Werken aan beslisboom dynamisch archief	Florence, Karolien, Marianne, 3 nieuwe kandidaten	Loop van voorjaar